

УДК619:616.98:579.842.14

**ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ЛЕПТОСПІРОЗУ СОБАК В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-
НАУКОВО-ВИРОБНИЧОГО КЛІНІКО-ДІАГНОСТИЧНОГО ЦЕНТРУ ФАКУЛЬТЕТУ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

А. Дейнеко, магістр ветеринарної медицини,
П. Давиденко, кандидат ветеринарних наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
davidpavel1983@gmail.com

Анотація. В роботі наведені результати досліджень лікування та профілактики лептоспірозу собак, вивчена епізоотична ситуація, проведений аналіз вікової динаміки хвороби, ефективність серологічної діагностики.

The incidence of leptospirosis in dogs, according to the educational-research-production clinical-diagnostic center of the Faculty of Veterinary Medicine of the Dnieper State Agrarian-Economic University, is registered in all seasons, but there is a wave-like increase in the incidence of this disease.

Thus, in 2018, an increase in the number of identified patients with leptospirosis according to the peak of the schedule occurred in June (16.6% of cases); in August and October (20% of cases). Similarly, in 2018 - in March, from the second decade of February to the second decade of April (for 9.09% of cases in February and April, 13.64% in March, in the amount for the spring outbreak in 2018 - 31.82%) ; from August to October (in the amount of the autumn outbreak - 25%); in December (13.64% of cases).

Для виконання поставленої мети виконані наступні завдання:

- 1. Зібрати дані за 2018-2020 роки про кількість хворих на лептоспіроз собак, що звернулися до навчально-науково-виробничого клініко-діагностичного центру факультету ветеринарної медицини Дніпровського державного аграрно-економічного університету.
- 2. Виявити найефективніше лікування від даного захворювання.
- 3. Вивчити профілактику даного захворювання.

При виконанні роботи використовувались методи: епізоотологічний, бактеріологічний, серологічний та статистичний.

Ключові слова: лептоспіроз собак, діагностика, епізоотичне благополуччя, захворюваність, летальність, економічна ефективність.

Лептоспіроз – гостре захворювання ссавців. Лептоспірозом важко хворіє і людина. У собак це захворювання описано ще в 1850 році і мало багато назв: тиф собак, інфекційна жовтяниця, Штутгартська хвороба, хвороба Вейля, геморагічний ентерит та ін. Ця інфекційна хвороба спостерігається в усіх країнах Європи та Америки і має велику актуальність [1, 2, 3].

Лептоспірозом хворіють тварини будь-якого віку. Хвороба відноситься до групи зоонозів і є природно-осередковою.

Дане захворювання проявляється спорадично, рідко у вигляді ензоотичних спалахів. Джерелами і резервуаром патогенних лептоспір є як домашні (бродячі собаки, кішки), так і дикі тварини (миші і щури). Збудник виділяється ними з секретами і екскретів з організму. Особливу небезпеку становлять безсимптомно хворі тварини – лептоспіроносії.

Шляхи зараження собак – аліментарний (напування з висихаючих калюж, застійних канав, повільно поточних річок; поїдання гризунів -лептоспіроносіїв); контактний (через пошкоджену шкіру і слизові-подряпини, порізи, рани, укуси; під час парування).

На підставі даних обліку тварин, що надійшли на прийом до навчально-науково-виробничого клініко-діагностичного центру факультету ветеринарної медицини Дніпровського державного аграрно-економічного університету, у яких в подальшому виявлено лептоспіроз, нами був визначений наступний віковий склад тварин. В 2018 році лептоспіроз був діагностований у 30 собак, серед яких у віці до 1 року – 3 голови (10%), від 1 до 3-х років – 3 голови (10%), від 3,5-5 років – 5 голів (16,6%), від 5,5-7 років – 4 голови (13,3%), від 7,5 до 10 років – 12 голів (40%), старше 10 років – 3 голови (10%).

У 2019 році діагноз лептоспіроз був поставлений 44 собакам, що надійшли на прийом і склав за віковими групами: до 1 року – 1 голова (2,27%), від 1 до 3-х років – 8 голів (18,18%), від 3, 5-5 років – 4 голови (9,09%), від 5,5-7 років -17 голів (38,63%), від 7,5 до 10 років – 14 голів (31,82%), старше 10 років – немає.

У 2020 році лептоспіроз був виявлений у 71 тварини, за віковими групами це склало: до 1 року – немає, від 1 до 3-х років – 15 голів (21,13%), від 3,5-5 років – 12 голів (16,90%), від 5,5-7 років – 17 голів (23,94%), від 7,5 до 10 років – 21 голова (29,58%), старше 10 років – 6 голів (8,45 %).

Таким чином, основний приріст захворюваності собак на лептоспіроз стався в наступних вікових групах (порівняно з 2018 р.):

- від 1 до 3-х років – на 166,6% (в 2,6 рази) в 2019 році і на 400% (в 5 разів) у 2020 році;
- від 3,5 до 5 років – на 140% (в 2,4 рази) в 2020 році;
- від 5,5 до 7 років – на 325% (в 4,25 рази) в 2019-2020 рр.;
- від 7,5 до 10 років – на 16,6% (в 1,16 рази) в 2019 році і на 75% (в 1,75 рази) в 2020 році;
- старше 10 років – на 100% (в 2 рази) в 2020 році.

В цілому збільшення частоти виявлення лептоспірозу домашніх собак в 2019, 2020 рр. порівняно з 2018 р склало:

- в 2019 р. – на 46,6% (в 1,46 рази) більше;
- в 2020 р. – на 136,6% (в 2,36 рази) більше;
- в 2020 р порівняно з 2018 роком – на 61,3% (в 1,61 рази) більше випадків.

У 17% випадків в 2020 р. лептоспіроз діагностували в поєднанні з гепатитом, в 6% з чумою м'ясоїдних, 2% був ускладнений піометрою.

Захворюваність собак на лептоспіроз, за даними навчально-науково-виробничого клініко-діагностичного центру факультету ветеринарної медицини Дніпровського державного аграрно-економічного університету, реєструється в усі сезони року, але спостерігається хвилеподібне збільшення частоти випадків виникнення даного захворювання.

Так, в 2018 році збільшення кількості виявлених хворих на лептоспіроз за даними піків графіка відбувалося в червні (16,6% випадків); в серпні і жовтні (20% випадків). Аналогічно, в 2018 році – в березні, з другої декади лютого до другої декади квітня (за 9,09% випадків в лютому і квітні, 13,64% в березні, в сумі за весняну спалах в 2018 році – 31,82%); з серпня до жовтня (в сумі за осінній спалах – 25%); в грудні (13,64% випадків).

Аналогічне збільшення спостерігалось в 2020 році – в січні (7,04% випадків); в квітні (11,27% випадків); основний пік захворюваності на лептоспіроз припав на вересень (з

поступовим підйомом з липня і зниженням піку від вересня до листопада):

в липні – 9,86% випадків;

в серпні – 18,31%;

у вересні – 26,76%;

в жовтні – 9,86%;

в цілому за спалах захворювання восени 2020 року – 64,79% випадків.

Виразність захворюваності в окремі сезони року може приставити індекс сезонності, який розраховується шляхом відношення числа хворих тварин за період сезонного підйому до числа тварин хворих в інші місяці року (С.І. Джупіна, А.А. Колосов, 1991 р).

У нашому випадку індекс сезонності в 2018 році склав для спалахів (підйомів захворюваності) в червні, серпні та жовтні – 0,23; в 2019 р в березні, серпні та грудні – 0,15; в 2020 р в січні – 0,07, в квітні – 0,13, в серпні, вересні – 0,82.

Висновки

1. Спостерігається стабільна тенденція збільшення захворюваності собак на лептоспіроз. Порівняно з 2018 роком захворюваність зросла в 2019 р. в 1,46 разів, в 2020 р. – в 2,36 разів.

2. Сезонність прояву лептоспірозу собак виражається в існуванні трьох піків підвищення захворюваності на рік: взимку, на початку літа і восени. Різке підвищення захворюваності собак в серпні-вересні 2019 р можна пояснити як результат збільшення чисельності мишоподібних гризунів, що спостерігався в той час.

3. Власникам собак слід знати та суворо дотримуватися заходів профілактики лептоспірозу собак. Вирішальне значення мають профілактичні огляди тварин після прогулянок, вакцинопрофілактика лептоспірозу зі щорічною ревакцинацією.

Бібліографічний список

1. Adler, B., & Klaasen, E. (2015). Recent advances in canine leptospirosis: focus on vaccine development. *Veterinary Medicine: Research and Reports*, 245. doi:10.2147/vmrr.s59521
2. Bidaisee, S., & Armstrong, E. (2017). Leptospirosis: an Overview of Canine Leptospirosis in Grenada and Its Impact on Public Health. *Archives on Veterinary Science and Technology*, 2(4). doi:10.29011/2637-9988/100019
3. SAEKI, J., & KITAHARA, C. (2019). Canine Leptospirosis Outbreak in Osaka. *Journal of the Japan Veterinary Medical Association*, 72(3), 167–171. doi:10.12935/jvma.72.167